

die natuurlijk nog uitgezocht zijn, dragen er ook niet toe bij de meening der schrijvers over te nemen.

Het tweede boekje geeft een uitstekend overzicht van het behandelde onderwerp, waaruit blijkt, dat de mogelijkheid door middel van het Röntgenbeeld de longlues te onderscheiden van andere longziekten, zelfs in verband met ander onderzoek, zeer klein is.

Er worden daarna een aantal gevallen, waarvan er verscheidene autoptisch onderzocht zijn, besproken, waarbij eenige afbeeldingen gegeven zijn, die het beloop verduidelijken.

Daar over dit onderwerp vele verkeerde opvattingen in de literatuur voorkomen, is dit boekje een welkome verschijning.

J. VAN EBBENHORST TENGBERGEN.

JEAN MEYER et JEAN SAIDMAN, *Précis de Physiothérapie et de Petite Chirurgie dermatologiques*. Uitg. G. DOIN et Cie., Paris 1931. Prijs: 38 frs.

Het schijnt lang geleden, hoewel het betrekkelijk slechts kort is, dat een dermatoloog in de practijk kon volstaan met het voorschrijven van een zalfje. De physische therapie was voor hem nog niet uitgedacht, de „petite chirurgie” bestond in de incisie van een furunkel en voor zoover hij daartoe lust en aanleg had, in het uitsnijden van een huidgezwelletje.

In de laatste 25 jaar is dit alles wel veranderd; de Röntgenstralen, de ultra-violette stralen en de koolzuursneeuw, om slechts de meest gebruikte van de physische geneeswijzen te noemen, zijn zoo langzamerhand gemeengoed der huidartsen geworden, terwijl ook de huisartsen steeds meer zelfstandig de genoemde methodes bij lijders aan huidziekten toepassen, dikwijls daartoe aangespoord door de patiënten zelf, die van genezingengehoord of gelezen hebben. Voor beide categorieën van artsen hebben nu de schrijvers, assistenten van Prof. GOUGEROT in het Hôpital Saint-Louis, een kort overzicht samengesteld, dat niet een opsomming beoogt te zijn, maar de vrucht van een langjarige samenwerking op dit specieele gebied, MEYER als dermatoloog, SAIDMAN als physiotherapeut. Het is dus een boek uit de practijk voor de practijk en vereenigt in een kort bestek de persoonlijke ervaring door de schrijvers opgedaan. Voor hen, die niet dieper op de zaak wenschen in te gaan zou het dus tal van grootere en kleinere leerboeken kunnen vervangen, die de verschillende methodes afzonderlijk behandelen.

In het eerste gedeelte worden na de gevoelloosmaking der huid de theorie, de techniek en de toestellen beschreven, niet te uitvoerig, maar toch ruimschoots voldoende om de gebruikers der toestellen te doen begrijpen wat zij doen en hen voor behandelingsleer te behoeden.

Voor al het hoofdstuk der actinotherapie (ultra-violette, zichtbare en infra-roode stralen) getuigt van oorspronkelijkheid en eigen opvatting. SAIDMAN, die ook de leider is van het draaiend solarium n Aix-les-Bains, maakt bij de bestraling gebruik van een zelf-

bedachte ultra-violette eenheid, die hij S (seuil = erytheemdrempel) noemt, welke bij iedere(n) patiënt afzonderlijk kan bepaald worden met behulp van de z.g.n. sensitometrische test, welke eveneens door hem uitgevonden is.

In het tweede gedeelte wordt dan de eigenlijke behandeling der verschillende huidziekten (in alphabetische volgorde) aangegeven.

Ook hieruit blijkt nog eens weer de bijzondere voorliefde der schrijvers voor de toepassing der actinotherapie. Het zou te veel ruimte kosten dit nader aan te geven, maar als enkel voorbeeld zij slechts vermeld dat zij, in vereeniging met plaatselijke middelen, de ultra-violette stralen als het beste agens tegen psoriasis beschouwen.

Alles te zamen een boekje, waarvan de aanschaffing gerust kan worden aanbevolen, zelfs aan hen, die over uitgebreider boeken beschikken.

E. VAN DER HOOP.

LEMOINE et VALOIS, *Eléments de Biomicroscopie oculaire*.
MASSON & Cie, Paris, 1931. Prijs: 80 frs.

GULLSTRAND schonk ons in de verlichting met de spleetlamp de mogelijkheid om het levende oog met behulp van den microscoop te onderzoeken. KOEPPE en VOGT gaven door zorgvuldige studie en aantekening een overzichtelijk beeld van de talloze bijzonderheden, die met deze methode aan het normale en aan het zieke oog waarneembaar worden.

De atlassen van VOGT, van MEESMANN, van de Soc. Franç. d'Ophthalmologie (GALLEMAERTS, MAWAS, VELTER en DUVERGER) geven volledige technische voorschriften en een rijke verzameling afbeeldingen, maar niet ieder slaagt erin zelfstandig de kleine technische moeilijkheden te overwinnen en den weg te vinden in de vele door den microscoop gegeven details. Men heeft daarom terecht reeds menigmaal een cursus georganiseerd om oogartsen met deze methode vertrouwd te maken. Het succes van den door LEMOINE en VALOIS gegeven cursus bracht TEULIERES er toe op uitgave hunner voordrachten aan te dringen. Zij hebben terecht gearzeld, want het wezenlijke van den cursus, de „gedwongen” observatie ontbreekt, en de onvolledigheid, waardoor een cursus te genieten is, stelt teleur in een boek.

Het boek zou mijns inziens nog winnen, indien het eerste gedeelte, waarin grondslagen, toestellen en techniek beschreven worden, korter ware, bijv. van 80 op 20 bladzijden werd teruggebracht. Ook zijn enkele afbeeldingen minder geslaagd; in fig. 86 eener keratitis disciformis missen wij de verdikking van het hoornvlies, waarvan de tekst gewaagt. Ook vindt men weer terug het misplaatste verwijt aan anatomen „qu'ils ont assigné aux y du cristallin une disposition inverse”. VOGT mag terecht gewezen hebben op een bij sommige anatomen ingeslopen fout, de generaliseering en het ostentatief herhalen zijn ietwat belachelijk en trouwens ook onbillijk (zie GEGENBAUER e. a.).

Het strekt den schrijvers tot eer, dat ondanks deze kleine gebreken